

Товариство "Чернігівське земляцтво" в Києві

2 Грудень, 2011 - 13:59

ПАМ'ЯТІ СЕЛА ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ

Одні спалили, інші не зберегли - саме так можна говорити про долю села Зелений Гай, що було в Новгород-Сіверському районі. Землякам воно відомо ще як хутір Боєць.

Село заснували в XIX столітті. У березні 1943 року його вщент спалив загін карателів. Тоді було знищено 168 жителів, половина з них діти до 12-ти років.

Німецькі солдати, які квартирувались у сусідньому (через ліс) села Авдіївка, були вражені жорстокістю карателів. Щойно повернувшись із хутора Боєць, квартиранти одного з авдіївських помешкань бралися обома руками за голову та вголос про побачене хвалилися господині помешкання: «О матка! О русіш!». Господиня – «матка» здогадалася, про що німці їй хотіли повідомити – вчинили злочин людиноподібні звірі з числа співвітчизників.

У кіноповісті «Україна в огні» Олександр Довженко вустами старого полковника німецької розвідки Ернста фон Краузе, який начебто повчав свого сина-лейтенанта Людвіга, влучно характеризував тих, з ким воювали німці: «Ці люди абсолютно позбавлені вміння прощати один одному незгоди навіть в ім'я інтересів загальних, високих. У них немає державного інстинкту... Ти знаєш, вони не вивчають історії. Дивовижно. Вони вже двадцять п'ять літ живуть негативними лозунгами одкидання бога, власності, сім'ї, дружби! У них від слова «нація» остався тільки прикметник. У них немає вічних істин. Тому серед них так багато зрадників... От ключ до скриньки, де схована їхня загибель. Нам ні для чого знищувати їх усіх. Ти знаєш, якщо ми з тобою будемо розумні, вони самі знищать один одного».

В своєму «Щоденнику» за 26 листопада 1943 року Олександр Петрович зробив запис: «Мені важко од свідомості, що «Україна в огні» - це правда. Прикрита і замкнена моя правда про народ і його лихо».

Після війни село Зелений Гай відродилося і вже в 1970 році в нім налічувалося більше 110 осіб. Однак, впродовж наступних десятиліть у селі кількість жителів інтенсивно скорочувалася: хто вмер, хто виїхав. Робота по збереженню села практично не велась, а тому Чернігівська обласна рада констатувала його смерть - рішенням від 15 вересня 2009 року воно було знято з обліку.

За проведеними дослідженнями - з тих, хто народився в селі, останні роки в Україні проживало дев'ять осіб. Четверо з них народилися до війни.

Сьогодні одне з найчисельніших у столиці Чернігівське земляцтво всіляко намагається допомогти владним структурам області та районів зберегти кожне село, щоб про нього не говорили в минулому часі, як про покійного.

Наступного року Угода про співпрацю між обласною державною адміністрацією, обласною радою, Радою земляцтва обов'язково має включати спільні заходи щодо збереження сіл області.

Олексій ОРЕХОВИЧ